

СЛОВА І ГОЛОС

WORDS and VOICE

Тематична експозиція

Підготовлена в рамках
IV Харківського
міжнародного
юридичного форуму
Науковою бібліотекою
Національного
юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
2020

«Жіночий рух - це не спроба привласнити прерогативи чоловіків як статі; це навіть не спроба затвердити привілеї жінок як статі; це всього лише потреба, щоб в житті жінок, як і в житті чоловіків, перебували місце і свобода для чогось більшого - для людського».

Джейн Еллен Харрісон

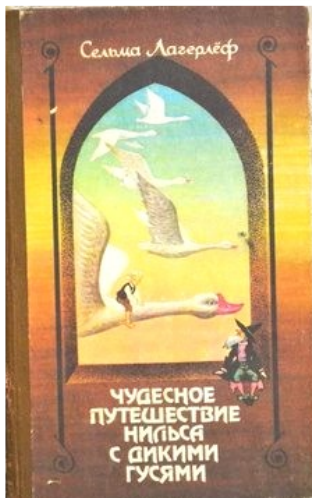
Без права голосу

Сельма Лагерлеф – перша-жінка письменниця, відзначена Нобелівською премією з літератури (1909 р.)

Найбільшу популярність серед читачів здобула завдяки дитячому роману «Дивовижні мандри Нільса з дикими гусьми».

«Сельма Лагерлеф рішуче розриває зв'язок з фальшивим реалізмом нашої епохи», - сказав у вітальній промові член Шведської академії Клаес Аннерстадт. Лауреатку вшанували не за актуальну проблематику чи портрет епохи, а за уяву, фантазію і духовну проникливість, які відрізняють усі її твори.

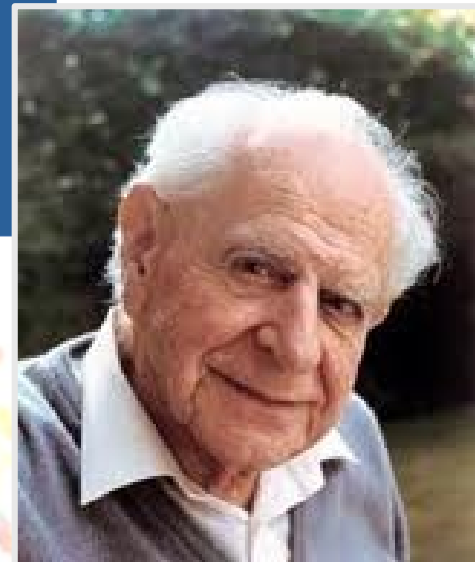

За Сельмой Лагерлеф прийшли *Астрід Ліндгрен*,
Тове Янссон – скандинавський феномен жінок-казкарок,
майстринь цілком іншої, фантастичної, і в той же час достовірної
реальності. Вони прийшли і змусили світ повірити у життєву
істинність та необхідність чуда

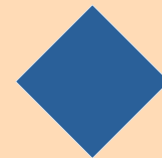
«Багато-багато років я перечитував цю історію хоча б раз на рік», - написав про «Чудові пригоди Нільса» австро-британський філософ **Карл Поппер** у своїй автобіографії.

共同通信社

Японський прозаїк **Кендзабуро Ое**, лауреат Нобелівської премії з літератури у 1994 р., розпочав свою промову з пошани до цього твору, розповівши про те, як це вплинуло на нього у підлітковому віці.

У 2019 році, отримуючи **Нобелівську премію** з літератури за 2018 р., польська письменниця **Ольга Токарчук** прийшла на церемонію у сукні, яка в естетиці перегукувалася з Сельмою Лагерлеф, що отримала премію за 110 років до того.

Велика подорож через сім кордонів,
п'ять мов і три великі релігії,
не враховуючи малих,
померлими розказана.

КНИГИ ЯКОВА

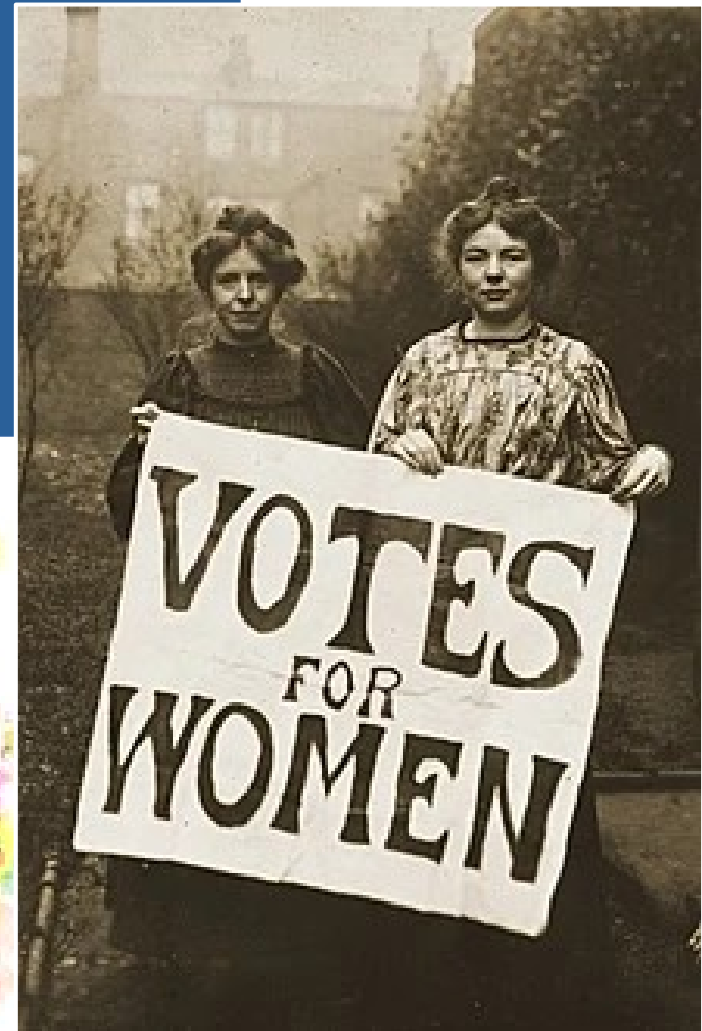
Мудрим для нагадування,
землякам для роздуму,
невченим для науки,
меланхолікам для розваги.

ОЛЬГА ТОКАРЧУК

Авторкою ж доповнена методом кон'єктури,
з багатьох різноманітних книг вичитана,
а ще підсилена уявою,
яка є найбільшим природним даром людини.

Дизайнерка сукні *Гося Бачинська* відчула, що Ольга зачарована часом суфражисток, і тому зробила сучасну сукню, символіка якої була пов'язана з суфражистським рухом за виборче право жінок, за право жіночого голосу. Ольга Токарчук сказала: «Моя сукня не просто красива, вона ще щось означає».

Суфражистки 1911 р.

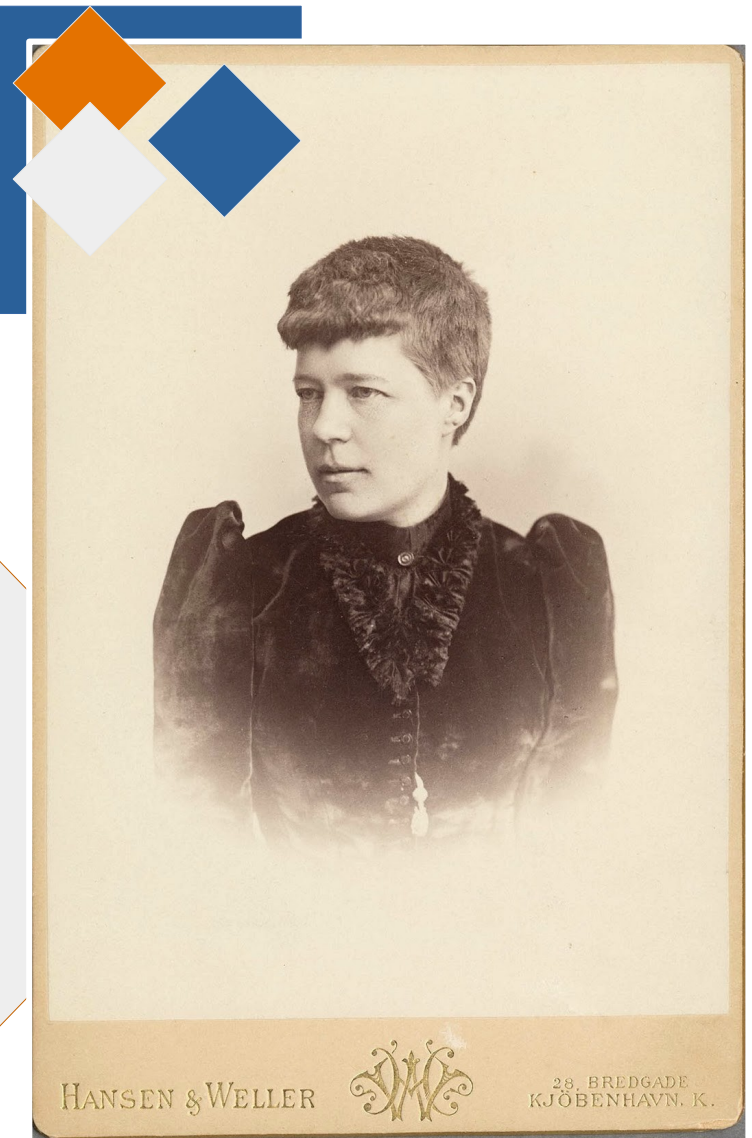
Сельма Лагерлеф була глибоко зайнята проблемами прав жінок і серйозно підтримувала суфражистський рух. Учасниці суфражистського руху дорікали владі :

"Нобелівська лауреатка без права голосу".

У 1911 р. вона виступила з промовою на Міжнародному виборчому конгресі у Стокгольмі, а коли у 1919 р. право шведських жінок мати виборчий голос було нарешті визнане, Національна асоціація суфражисток відсвяткувала подію мітингом, на якому виступила Лагерлеф.

Учасниці конгресу 1911 р. Stockholms stadsmuseum

Рух суфражисток – це кінець ХІХ – початок ХХ ст. Саме з суфражизмом асоціюється перша хвиля фемінізму.

Одними з перших виборче право для жінок запровадили Нова Зеландія (1893), Австралія (1902), Фінляндія (1906).

У 2020 р. США відзначають 100-річчя виборчого права для жінок, адже у 1920 р. була прийнята 19 поправка до Конституції США, яка заборонила обмежувати участь у виборах статевою приналежністю.

Суфражистки. Фото: Wikipedia

TWELVE REASONS

WHY WOMEN SHOULD VOTE

1. BECAUSE it is the foundation of all political liberty that those who obey the Law should have a voice in choosing those who make the Law.
2. BECAUSE most Laws affect women as much as men, and some Laws affect women more than they do men.
3. BECAUSE the Laws which affect women are now passed without consulting them.
4. BECAUSE Laws affecting children should be regarded from the woman's point of view as well as the man's.
5. BECAUSE questions affecting the home come up for consideration in every session of the Legislature and of Congress.
6. BECAUSE women have experience which should be helpfully brought to bear on legislation.
7. BECAUSE to deprive women of the vote is to lower their position in common estimation.
8. BECAUSE the possession of the vote would increase the sense of responsibility among women toward questions of public importance.
9. BECAUSE public-spirited mothers mean public-spirited sons.
10. BECAUSE large numbers of intelligent, thoughtful, hard-working women desire the franchise.
11. BECAUSE the objections raised against their having the franchise are based on sentiment, not on reason.
12. BECAUSE to sum up all reasons in one—IT IS FOR THE COMMON GOOD OF ALL.

WOMEN SUFFRAGE PARTY

27 Lafayette Avenue

Brooklyn, N. Y.

Центральним питанням першої хвилі фемінізму є нерівність між чоловіками та жінками, що існує на рівні законодавства. На порядку денному першої хвилі були реформи у сфері права і політики, боротьба жінок за виборчі права, доступ до освіти та отримання права власності.

Doris Weatherford

Foreign & Female

Immigrant Women in America
1840-1930

with a Foreword by Lillian Schlissel

"Votes for Women," June 13, 1913. Registered at the G.P.O. as a Newspaper.

VOTES FOR WOMEN

EDITED BY FREDERICK AND EMMELINE PETHICK LAWRENCE

VOL. VI. (New Series), No. 275. FRIDAY, JUNE 13, 1913. Price 1d. Weekly (10d. per Annum)

THE WOMAN VOTER

THE CLOCK THAT HAS NOT BEEN PUT BACK.

1869.	1883.	1896.	1902.	1907.	1908.	1911.	1912-13.
Wyoming.	Wyoming, New Zealand, Colorado.	Wyoming, New Zealand, Colorado, S. Australia, Utah.	Wyoming, New Zealand, Colorado, S. Australia, Utah, N. Zealand, 1909, New South Wales.	Wyoming, New Zealand, Colorado, S. Australia, Utah, N. Zealand, 1909, Queensland (1907), Finland.	Wyoming, New Zealand, Colorado, S. Australia, Utah, N. Zealand, 1909, Victoria, Norway.	Wyoming, New Zealand, Colorado, S. Australia, Utah, N. Zealand, 1909, Queensland, Victoria, Norway.	Wyoming, New Zealand, Colorado, S. Australia, Utah, N. Zealand, 1909, Queensland, Victoria, Norway, California.

SEE HOW SHE GROWS!

ЛЕОНАРИЩЕРА

СВОБОДНАЯ ЖЕНЩИНА.

ЖЕНСКОМЪ ВОПРОСЪ И СВОБОДЪ ЖЕНЩИНЫ.

ПЕРВОЕ СЪ ФРАНЦУЗСКАГО.

ИЗДАНИЕ РЕДАКЦИИ "СТВЪННАГО КАЛЕНДАРЯ" М. Д. НАУМОВА.

МОСКВА. Тапографія Т. Русь, у Нуск. часті, хомъ Медвѣцовой. 1879.

Перевірено 2002 ВРК

КНИЖНИЙ МАГАЗИН БОЛЬШАЯ ВЛАДИМИРКА Б. БИЛЕВУ

396 С 53
4607 п. 60

ДЖОНЪ СТУАРТЪ МИЛЛЬ 5 5 4

828

О ПОДЧИНЕНИИ ЖЕНЩИНЫ.

ПЕРЕВОДЪ СЪ АНГЛІЙСКАГО М. ЛЯЛИНОЙ.

подъ редакцію В. С. Лялина.

Перевірено 2002 ВРК

939.

192535

1942

Видано Стороною 1957 г.

Провѣрено 1957 г. С. ПЕТЕРБУРГЪ. ИЗДАНИЕ КНИГОПРОДАВЦА В. И. ГУБИНСКАГО. 1896.

Початком організованого руху вважається 1848 рік, коли в місті Сенека-Фоллз (штат Нью-Йорк) пройшов з'їзд із захисту прав жінок під гаслом «**Всі жінки і чоловіки створені рівними**». На з'їзді була прийнята «Декларація почуттів»: декларація піднімала такі важливі питання, як рівноправність жінок в правах власності, шлюбі, у вільному виборі професії, одержанні повноцінної освіти. Авторами цього документа були **Елізабет Кеді Стентон і Лукреція Мотт**.

Елізабет Кеді Стентон

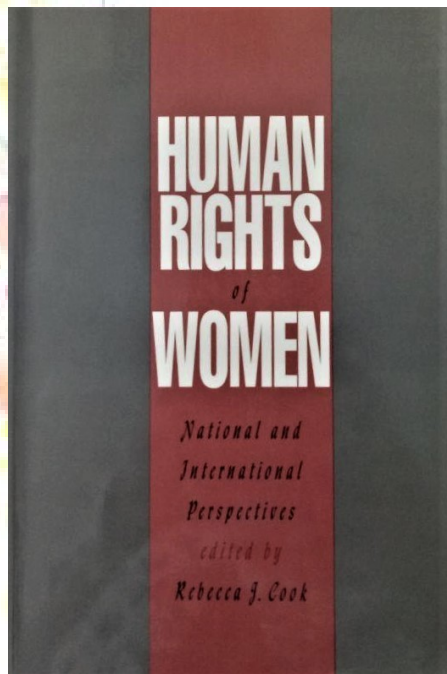

Лукреція Мотт

Друга хвиля фемінізму (кінець 1960-х рр.)
пропонує нове, розширене розуміння нерівності.

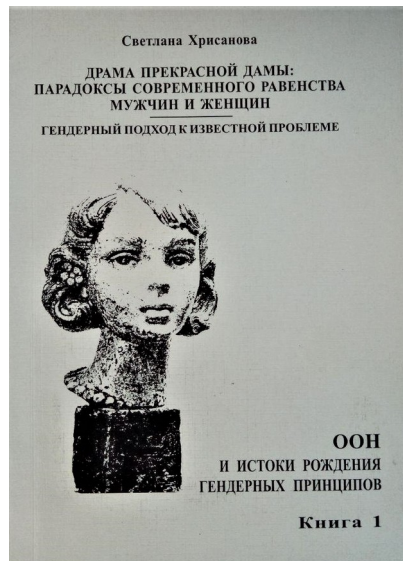
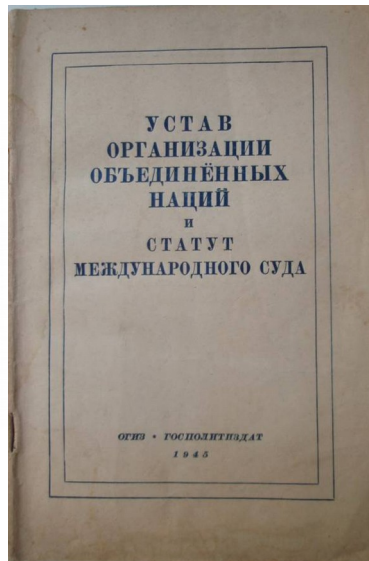
Активістки та активісти другої хвилі доводять, що несправедливість не зводиться до сфери законодавства, а укорінена у самому соціальному житті, у тому, як чоловічий та жіночий досвіди організовані соціально. Для фемінізму другої хвилі ключовим проявом дискримінації були практичні труднощі, з якими стикаються жінки у повсякденні.

Статут ООН підписаний 26 червня 1945 року в Сан-Франциско

Питання гендерної рівності знаходяться у центрі уваги міжнародної спільноти з другої половини ХХ ст. Борьба за гендерну рівність на момент заснування ООН в 1945 р. перебувала певною мірою у початковій стадії. Проте, укладачі Статуту ООН спеціально передбачили “рівні права чоловіків і жінок”, продемонструвавши віру організації “у фундаментальні права людини” та “гідність і цінність людської особистості”.

75
років

Перша Всесвітня конференція зі становища жінок

1975
Мехіко

Цей рік був оголошений Міжнародним роком жінки. Конференція стала початком нової ери в поліпшенні становища жінок шляхом всесвітнього діалогу.

Учасники конференції прийняли Всесвітній план дій – документ, який визначив програму-мінімум до 1980 р., основним завданням якої було забезпечення рівного доступу жінок до таких сфер, як освіта, зайнятість, політична діяльність, охорона здоров'я, забезпечення житлом, харчуванням та планування сім'ї.

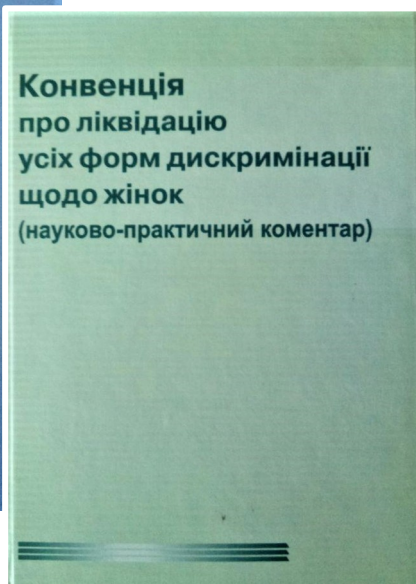
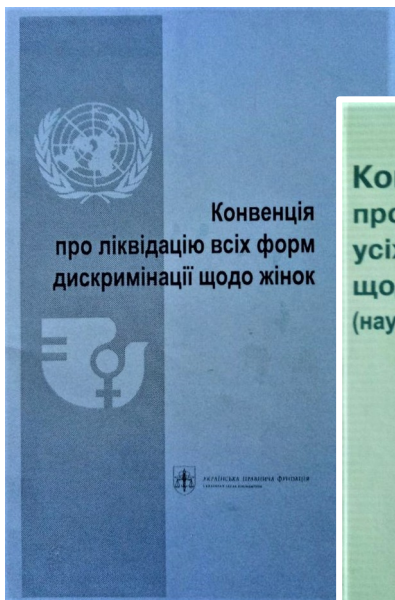
Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW)

прийнята в грудні 1979 року Генеральною Асамблеєю ООН

40
років

CEDAW

Важливою віхою стало прийняття Генеральною Асамблеєю ООН в 1979 р. Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW) – одного з найважливіших інструментів у боротьбі за рівність жінок, що отримав назву «Біль про права жінок».

10 грудня 1999 р., в День прав людини, був відкритий для підписання Факультативний протокол до цієї Конвенції, що дає можливість жінкам-жертвам гендерної дискримінації подавати скарги в міжнародний договірний орган (Комітет ООН з ліквідації усіх форм насильства щодо жінок CEDAW)

CEDAW: Рівний старт + умови для досягнення рівності результатів

Конвенція з ліквідації дискримінації щодо жінок (CEDAW)
накладає на держав-учасниць (у тому числі Україну)
юридичні зобов'язання:

1) забезпечити **формальну рівність**

2) забезпечити **субстантивну (сутнісну) рівність**

3) забезпечити **трансформативну рівність**

WHAT IS CEDAW?

Друга Всесвітня конференція зі становища жінок

United Nations Development Fund for Women

1980
Копенгаген

На Другій всесвітній конференції зі становища жінок, скликаній у Копенгагені в 1980 р. для аналізу та оцінки виконання Всесвітнього плану дій 1975 року, учасники, незважаючи на досягнутий прогрес, визнали факт виникнення невідповідності між гарантованими правами й умінням жінок користуватися цими правами. Для вирішення цієї проблеми учасники конференції виділили три області (рівний доступ до освіти, можливість працевлаштування та належне медичне обслуговування), де було необхідно вжити спеціальних цілеспрямованих заходів для досягнення рівності, розвитку і миру, задекларованих на конференції в Мехіко.

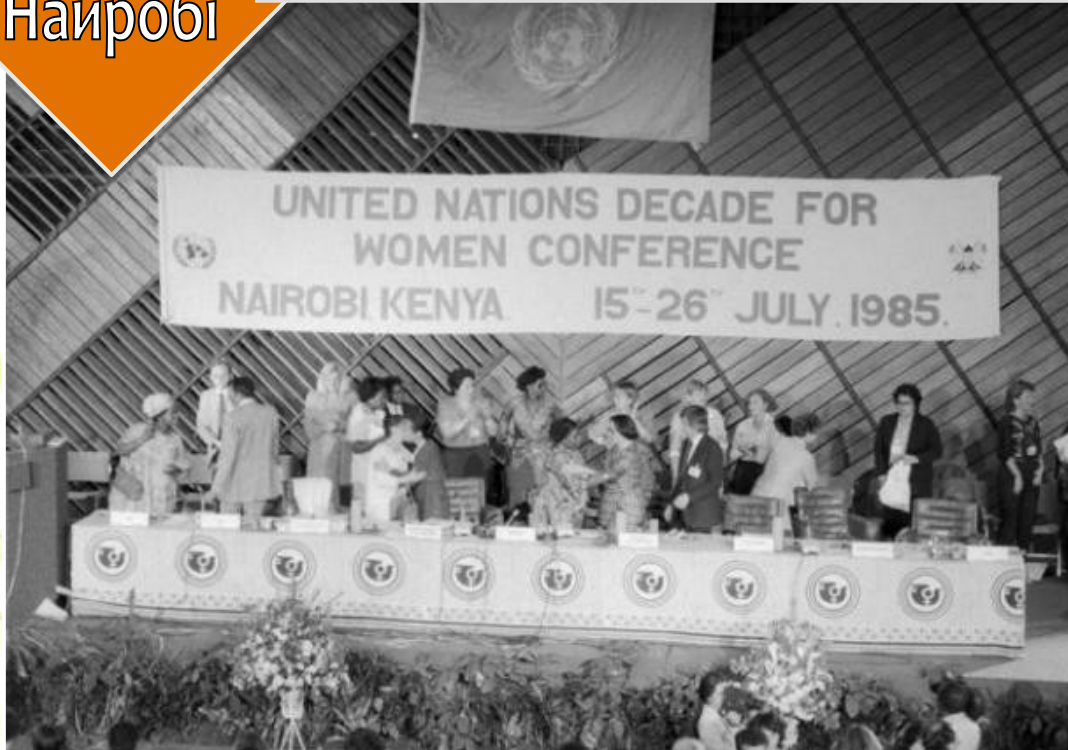
Третя Всесвітня конференція зі становища жінок

United Nations Development Fund for Women

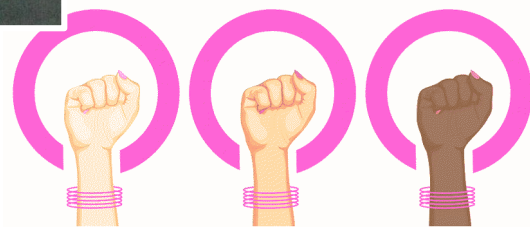
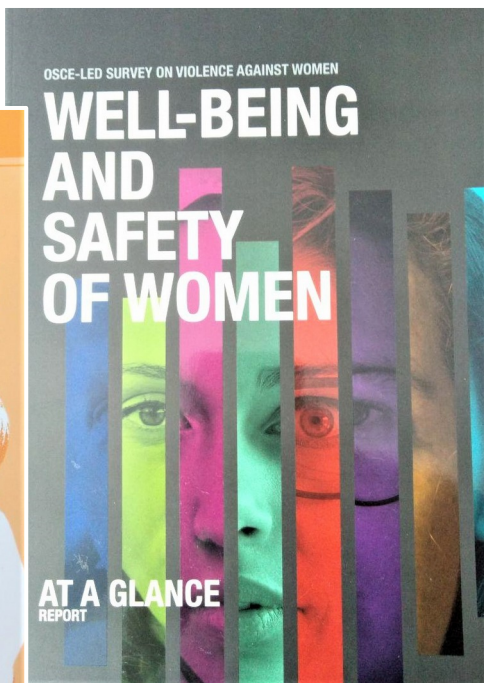
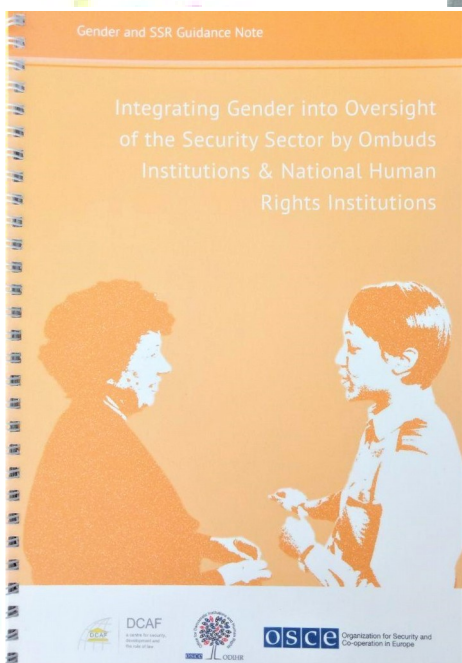
1985
Найробі

під назвою «Всесвітня конференція для огляду та оцінки досягнень Десятиліття жінок ООН: рівність, розвиток і мир».

Рух за гендерну рівність отримав справжнє світове визнання на Третій всесвітній конференції зі становища жінок. Разом з тим зібрана ООН інформація показала, що поліпшення статусу і зусилля щодо зниження дискримінації стосувалися лише незначної кількості жінок. Усвідомлення цього факту зажадало вироблення нового підходу з визнанням того, що рівність жінок не є ізольованою проблемою, а безпосередньо стосується всіх сфер людської діяльності. Перспективні стратегії на період до 2000 р., розроблені і прийняті в Найробі, являли вдосконалений проект плану з поліпшення становища жінок до кінця століття і новий етап у боротьбі за гендерну рівність. Участь жінок у прийнятті рішень і доступ до управління всіма сферами людської діяльності були визнані не тільки їх правом, але й суспільно-політичною необхідністю.

У 1993 р. Генеральна Асамблея ООН прийняла
Декларацію з ліквідації насильства щодо жінок

Міжнародні та національні механізми та інструменти боротьби проти насильства щодо жінок мають будуватися на розумінні того, що таке насильство має структурний характер, діє як на мікрорівні (індивідуальному), так і мезорівні (організаційному), та макрорівні (суспільному). Гендерне насильство є граничним проявом гендерної нерівності.

ГЕНДЕР в деталях

ФІЗИЧНЕ	СЕСУАЛЬНЕ	ПСИХОЛОГІЧНЕ	ЕКОНОМІЧНЕ

25 ЛИСТОПАДА —
ДЕНЬ БОРОТЬБИ ЗА ЛІКВІДАЦІЮ НАСИЛЬСТВА ЩОДО ЖІНОК

Четверта Всесвітня конференція зі становища жінок

1995
Пекін

Головною зміною стало усвідомлення необхідності переоцінки всієї структури суспільства і відносин між чоловіками і жінками всередині нього. Тільки шляхом такої фундаментальної перебудови (реструктуризації) суспільства та його інститутів жінки отримають повну можливість зайняти місце в якості рівних партнерів чоловіків у всіх сферах життя. Нові акценти підкреслювали, що права жінок – це права людини, і що гендерна рівність – це загальна проблема, від вирішення якої виграють усі. Пекінська конференція надихнула світове співтовариство взяти на себе глобальні зобов'язання з розширення прав і можливостей жінок і привернула безпрецедентну міжнародну увагу.

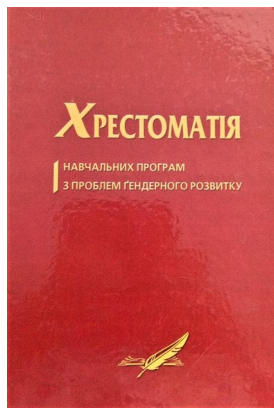
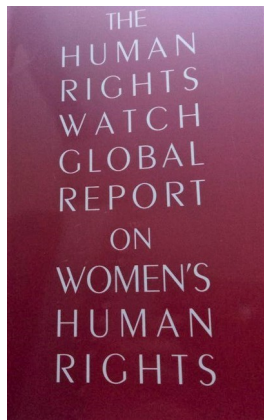
Пекінська декларація та Платформа дій

Прийнята 16 вересня 1995 року

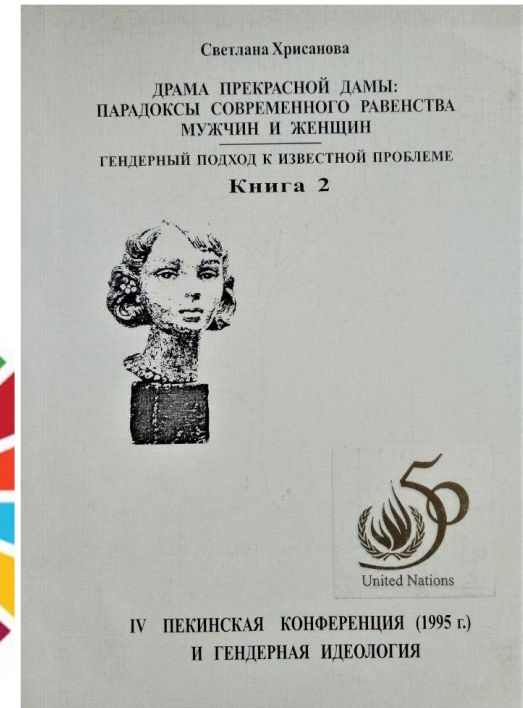

Конференція одногосно прийняла Пекінську Декларацію і Платформу дій, де уряди зобов'язалися включити гендерний компонент у всі державні інститути, стратегії, планування та прийняття рішень. Ця визнана на глобальному рівні стратегія досягнення гендерної рівності отримала назву «гендерний мейнстримінг» (gender mainstreaming).

У 2020 р. - 25 років Пекінській Декларації і Платформі Дій

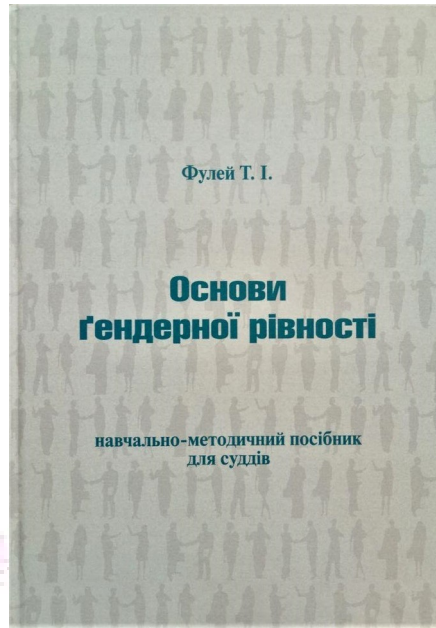
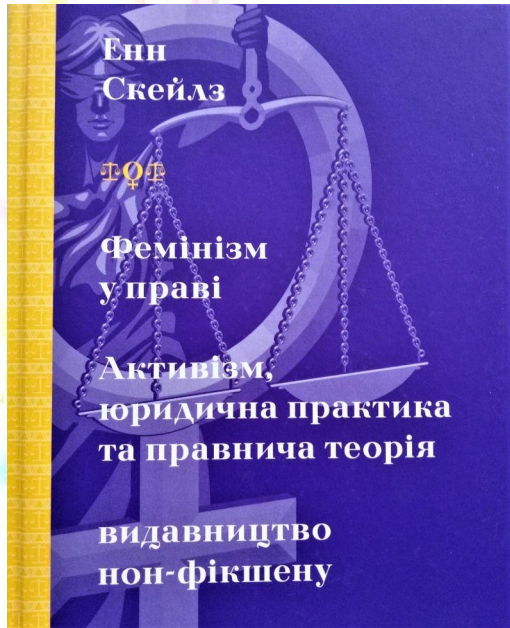
GENERATION EQUALITY
REALIZING WOMEN'S RIGHTS FOR AN EQUAL FUTURE

IV ПЕКИНСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ (1995 г.) И ГЕНДЕРНАЯ ИДЕОЛОГИЯ

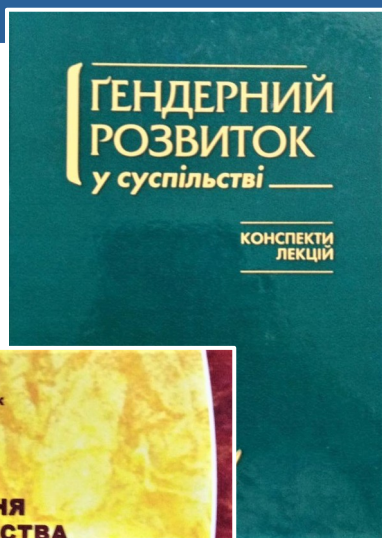
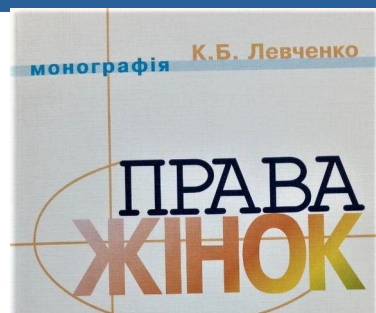
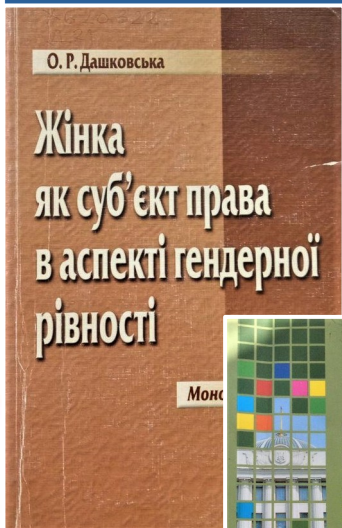
Нове розуміння гендерної рівності пов'язане з переосмисленням самої категорії досвіду. У 1990-ті рр. зароджується **третя хвиля фемінізму**.

Її основною рисою є те, що у фокусі руху знаходяться самі дискурсивні конструкти, які обмежують наші уявлення про себе та інших. Глибинні причини гендерної нерівності полягають у тому, що саме наше мислення підкорене бінарним опозиціям (чоловіче/жіноче, розум/емоції тощо), і щоб протистояти цьому, треба виходити за межі звичної матриці мислення.

Важливо пам'ятати, що поділ фемінізму на три хвилі - це умовність, лише спроба структурувати та описати складне явище. Не варто сприймати дані хвилі як певну лінійну еволюційну послідовність. У багатьох випадках краще говорити про альтернативні перспективи, що використовуються для аналізу одних і тих самих питань.

Зусилля як усього міжнародного співтовариства, урядових та неурядових міжнародних організацій, так і національних урядів, державних та приватних акторів зосереджені останніми роками на реалізації політики гендерного мейнстримінгу.

ООН ЖІНКИ

United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women

Створена 2 липня 2010 року

Провідний орган, що координує роботу системи ООН у питанні гендерної рівності

10 років

ЖЕНЩИНЫ СЕГОДНЯ

ЛИДЕРСКИЕ ПОЗИЦИИ

В ПАРЛАМЕНТАХ, НА ГОССЛУЖБЕ 23% ЖЕНЩИН

В УПРАВЛЕНИИ КОМПАНИЯМИ 4% ЖЕНЩИН

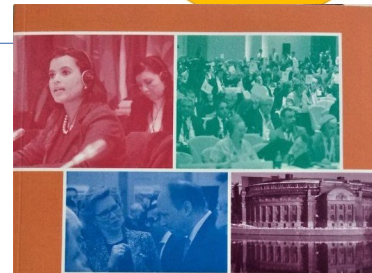

ВІСНИК
Програми сприяння парламенту України
університету Індіани
INDIANA UNIVERSITY
SCHOOL OF PUBLIC & ENVIRONMENTAL AFFAIRS
USAID Democratic Parliamentary Strengthening Program
Україна, Київ, 01010, вул. Стрелецької вулиця 1, кв. 24
Тел./Факс: (044) 224-2611, e-mail: ipd@ipd.org.ua, ipd@www.ipd.org.ua

218 / Листопад, 2004 року

ОФІЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ
щодо
ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ*

* Official Documents of the European Communities Concerning Gender Equality

MAKING LAWS WORK
FOR WOMEN AND MEN:
A PRACTICAL GUIDE
TO GENDER-SENSITIVE
LEGISLATION

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ
ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ПРАВОСУДДЯ

osce
ODIHR

У вересні 2015 р. відбувся саміт ООН, де одностайно всі 193 держави-члени ООН прийняли рішення розпочати роботу над досягненням 17 Цілей сталого розвитку в період з 2015 по 2030 рік .

ЦЕЛЬ 5 ГЕНДЕРНОЕ РАВЕНСТВО

5-С

Принимать и совершенствовать законы о гендерном равенстве

Принимать и совершенствовать разумные стратегии и обязательные для соблюдения законы в целях поощрения гендерного равенства и расширения прав и возможностей всех женщин и девочек на всех уровнях

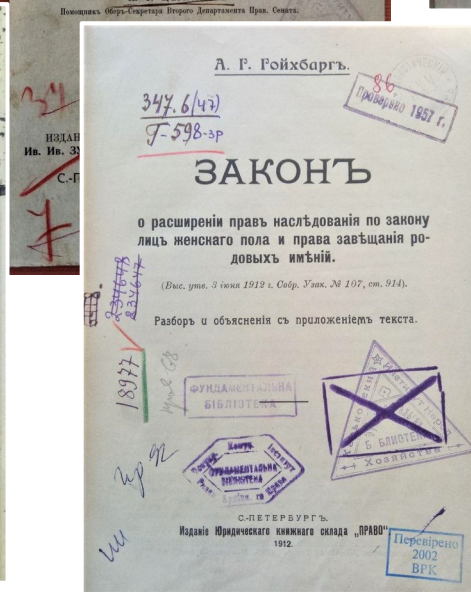
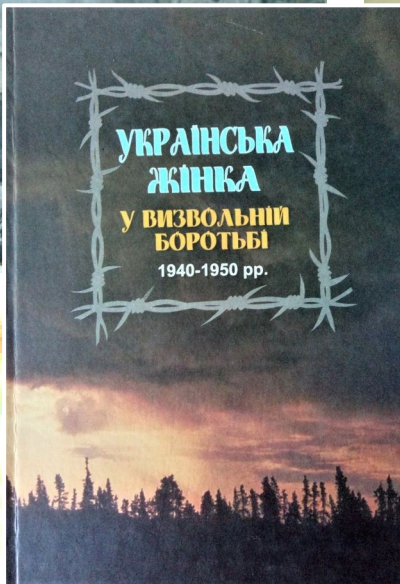
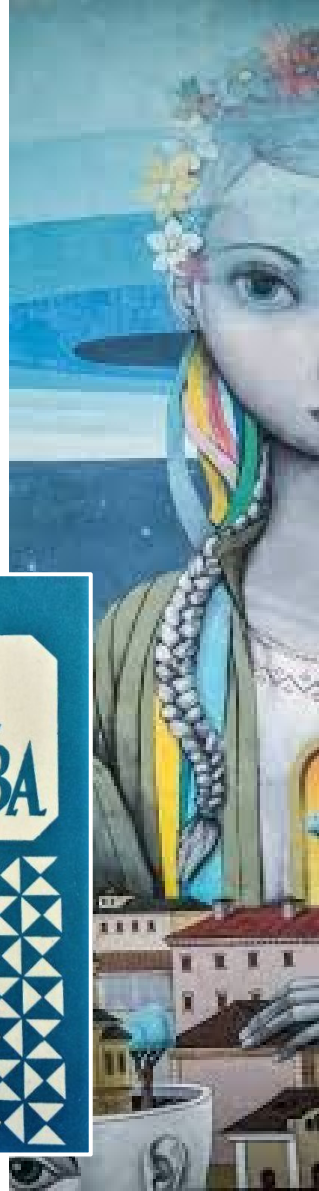
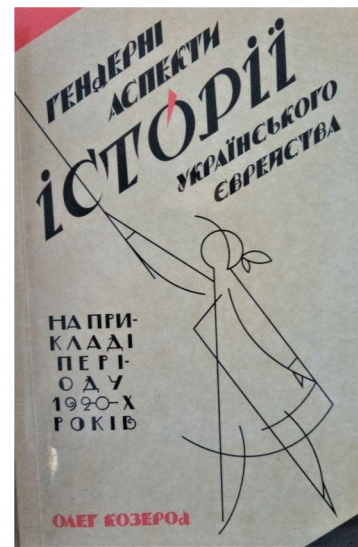
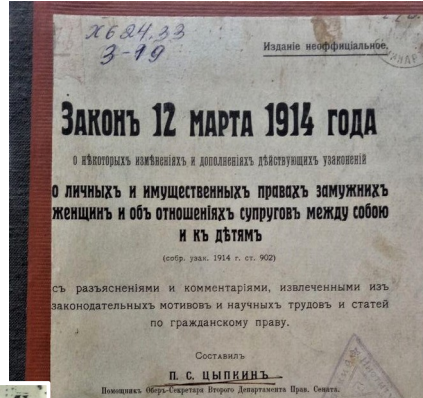
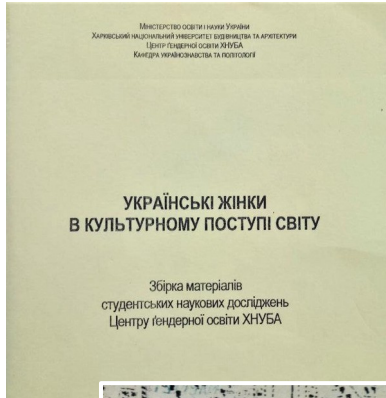
#ЗнайСвоиЦели
SDG.OPENSHKOLA.ORG

**GENERATION
EQUALITY**
REALIZING
WOMEN'S
RIGHTS FOR AN
EQUAL FUTURE

Цілі сталого розвитку являють собою свого роду глобальний порядок денний, систему цілепокладання країн-учасниць, що формують для себе систему цінностей, серед яких гендерна рівність займає помітне місце. У переліку з 17 цілей на 5-му місці знаходиться «забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок і дівчат». Зрозуміло, що Цілі сталого розвитку – велика парасолька, під якою об'єднано багато стратегічних напрямів розвитку суспільства, але те, що міжнародна спільнота вважає забезпечення гендерного паритету кроком до принципово іншої якості суспільного життя, життя майбутнього – це безперечно.

Гендер в українському суспільстві

Зусилля з просування гендерної рівності

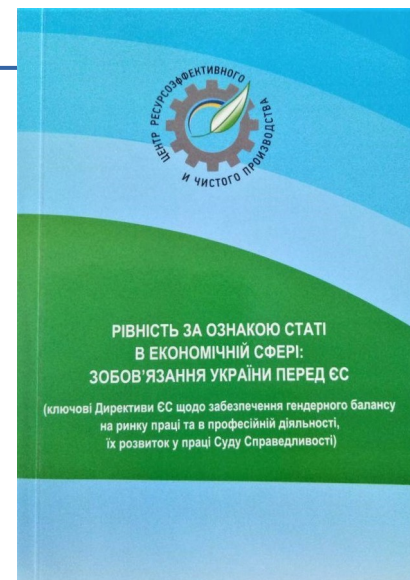
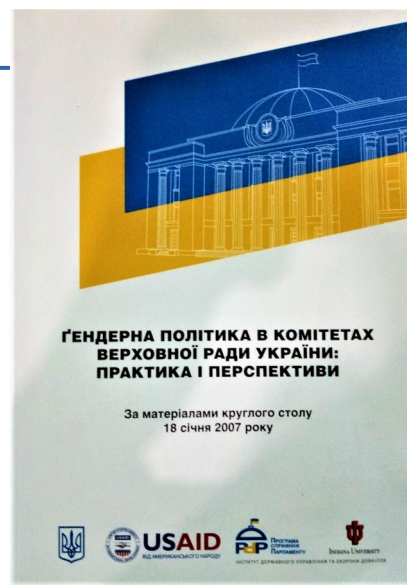
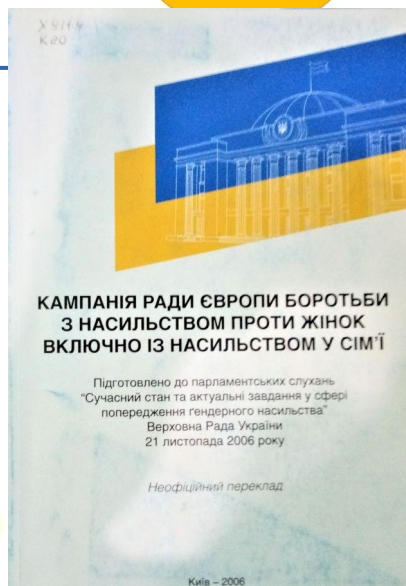
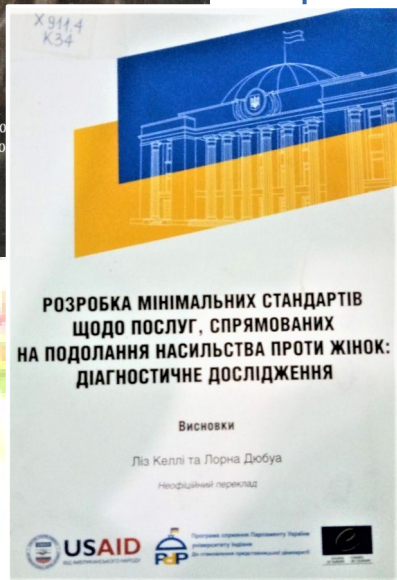

Закон України "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків"

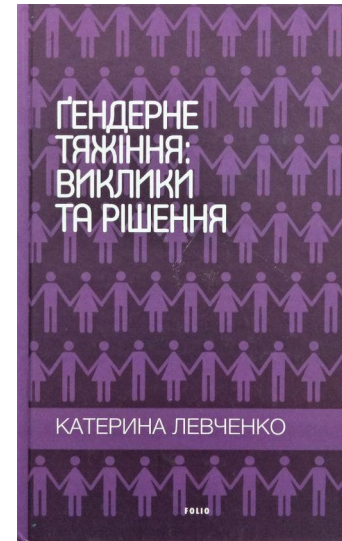
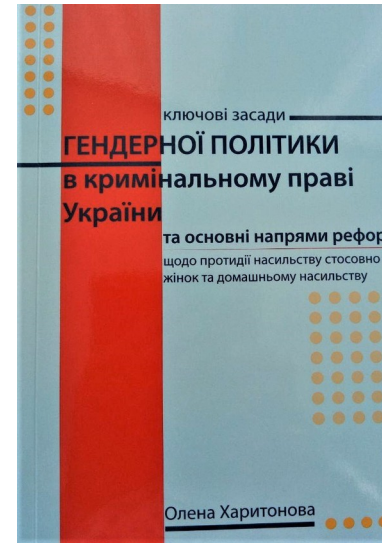
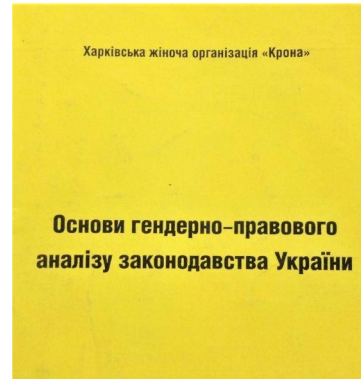
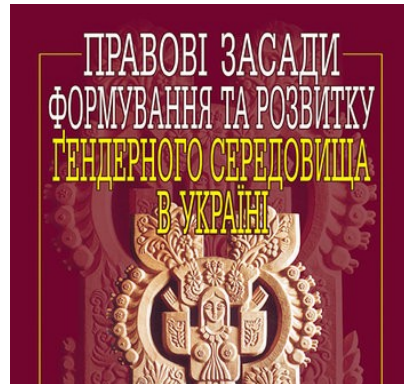
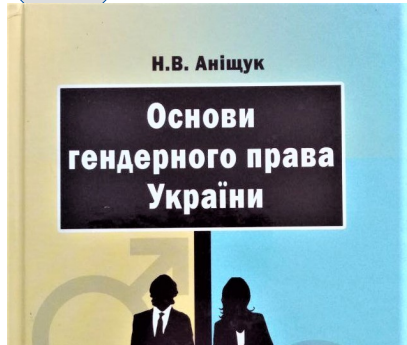
Прийнятий 8 вересня 2005 року

Закон, який спрямований на встановлення рівності для жінок і чоловіків у всіх сферах життя суспільства.

15 років

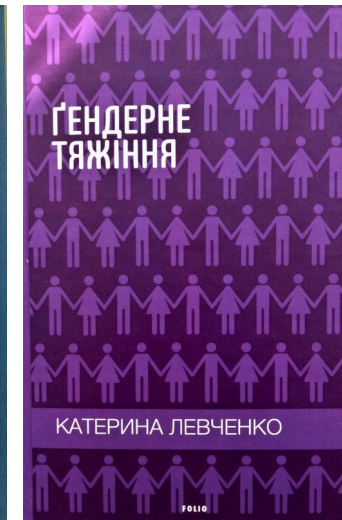
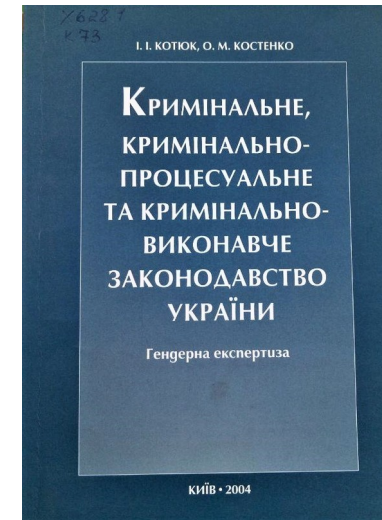
Гендер в українському суспільстві

Гендерний вимір внутрішнього переміщення: світовий досвід і ситуація в Україні

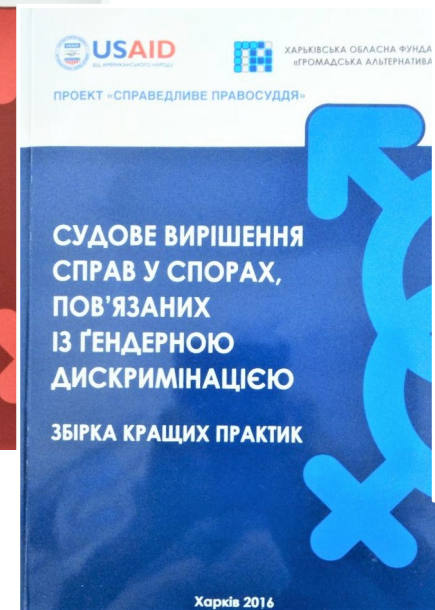

Внутрішнє переміщення в Україні: урахування гендерного компонента в локальних політиках

Гендер в українському суспільстві

Структурний характер насильства щодо жінок підкреслює дослідження ОБСЄ щодо становища жінок в Україні 2018 р. Результати даного дослідження були покладені ЄСПЛ в основу першого рішення проти України щодо домашнього насильства у справі «Левчук проти України» від 3 вересня 2020 р.

**“Жінкам місце скрізь,
де ухвалюють рішення”**

**Рут Бейдер Гінзбург (1933- 2020),
суддя Верховного суду США**